

JAARVERSLAG 2020

Voorwoord Raad van Toezicht

Het jaar 2020 begon in de dagen voorafgaand aan de herdenking van de 75-jarige bevrijding van Auschwitz op 27 januari, met de herdenking *De 102.000 Namen Lezen*: ruim 112 uur lang klonken op het terrein van kamp Westerbork de namen en leeftijden van de uit Nederland weggevoerde en vermoorde Joden en Sinti en Roma. Ik was een van de lezers en sprak talloze mensen voor wie het lezen van en luisteren naar de namen een aangrijpende ervaring is geweest. Door de namen hardop te noemen of ernaar te luisteren, wordt de lezer of luisteraar zelf onderdeel van een groot verhaal. Het grote verhaal dat we in Westerbork mogen en moeten vertellen. Samen hebben we met het *De 102.000 Namen Lezen* op een wezenlijke manier invulling kunnen geven aan de missie en opdracht van het Herinneringscentrum.

2020 was ook het jaar waarin het Herinneringscentrum in het kader van '75 jaar vrijheid' in een indrukwekkende tentoonstelling stilstond bij de schaduwzijde van de bevrijding. In de expositie *Het Verdriet van de bevrijding* werd het verhaal verteld van de moeizame repatriëring van de overlevenden uit de kampen, het na jaren onderduik weer een plek moeten vinden in de samenleving, de vaak kille ontvangst in Nederland. De huizen die bewoond werden door anderen, bedrijven en bezittingen die niet als vanzelfsprekend werden teruggegeven en de berichten die angstige vermoedens bevestigden over de moord op familieleden en dierbaren.

Vanaf maart kwam alles in het teken van de coronacrisis te staan. Het Herinneringscentrum moest de deuren sluiten. De herdenking van de bevrijding van kamp Westerbork, 75 jaar geleden, kon niet doorgaan. De 4 mei herdenking werd als podcast gedeeld. Een deel van het jaar bleef het Herinneringscentrum gesloten, tijdens de periode waarin publiek was toegestaan kon slechts een beperkt aantal bezoekers worden ontvangen. Gelukkig bleef het terrein van kamp Westerbork gedurende het hele jaar voor iedereen toegankelijk.

Deze periode benadrukt voor ons nogmaals onze opdracht: de geschiedenis van het voormalig kampterrein in al haar facetten en in alle gelaagdheid toegankelijk te maken voor een breed en divers publiek. Op het terrein zelf, in het museum én online. De verhalen van Westerbork werden vanaf dat moment nog actiever online gedeeld. De vorming van een Kenniscentrum als onderdeel van het Herinneringscentrum is hierin een belangrijke stap. Het Kenniscentrum is gericht op het delen van inzichten en expertise en vervult een sturende rol binnen de organisatie en binnen de museale programmering.

Het beleid dat gericht is op diversiteit en inclusie, wordt breed gedragen binnen de Raad van Toezicht en binnen de organisatie. De implementatie van de Code Diversiteit en Inclusie is een proces dat zich niet alleen extern richt op de te bereiken doelgroepen, maar ook gericht is op de interne processen, zoals het te voeren personeelsbeleid en de interne communicatie. We zijn ons ervan bewust dat het wetslagen van beleid op het terrein van diversiteit en inclusie vraagt om een langere periode met continue aandacht en concrete doelstellingen.

In 2020 nam de Raad van Toezicht wegens het verstrijken van de zittingstermijnen afscheid van Fred Mouw en Bix Jacobse. Op deze plek willen we hen dankzeggen voor hun jarenlange inzet voor het Herinneringscentrum. Kai Pattipilohy en Harmen Peters traden toe tot de Raad. In dit verslagjaar kwam de Raad zeven keer bijeen (op locatie en online, afhankelijk van de geldende Covid19-regelgeving), steeds in aanwezigheid van de directeur-bestuurder, en de directiesecretaresse. Naast structurele agendapunten kwamen aan de orde de vaststelling van begroting en jaarrekening alsmede het jaarverslag. De Raad volgt de Code Cultural Governance.

De Raad van Toezicht dankt alle medewerkers en vrijwilligers van het Herinneringscentrum voor het mooie en belangrijke werk dat ze verrichtten in 2020.

Bertien Minco

Voorzitter Raad van Toezicht

Mei, 2020

Inleiding managementteam

De wereld maakt al anderhalf jaar een crisis door, die voor iedereen en dus ook voor het Herinneringscentrum Kamp Westerbork grote gevolgen heeft. Als onderdeel van de wereldwijde inspanning om de verspreiding van het Corona-virus tegen te houden, moest het Herinneringscentrum in 2020 drie keer haar deuren sluiten. Van half maart tot 1 juni 2020, van 5 t/m 18 november 2020 en van half december 2020 tot nu. In 2019 ontvingen we 165.072 bezoekers, in 2020 is dat aantal teruggelopen tot 73.784 betalende bezoekers.

We ontkomen niet aan aanpassingen in programmering en organisatie om de kosten te verlagen en tegelijkertijd ervoor te zorgen dat de kern van onze museale en educatieve missie uitgevoerd kan blijven worden.

102.000 namen en leeftijden

Maar 2020 heeft gelukkig ook bijzondere momenten gekend. Het jaar startte met *De 102.000 Namen Lezen*. Op woensdagmiddag 22 januari om 17.00 uur werd op het terrein van kamp Westerbork de naam van 'Anny Aa – 1 jaar' voorgelezen door de 93-jarige Ernst Verduin, overlevende van Auschwitz. Vijf dagen later op 27 januari om 15.30 uur las de 89-jarige Mirjam Weitzner-Smuk, overlevende van Auschwitz, de naam van 'Heinrich Zysmanowicz – 19 jaar'.

De namen en leeftijden van de 102.000 uit Nederland weggevoerde en vermoorde Joden en Sinti en Roma werden voorgelezen door 831 lezers. De lezers kwamen uit heel Nederland, vanuit alle generaties en achtergronden en met ieder een eigen motivatie om deel te nemen.

Het lezen van de namen vond voor de vierde keer plaats. De gezamenlijke herdenking in 2020 had echter een bijzonder karakter: voor veel overlevenden en nabestaanden uit de eerste generatie was het – gezien hun leeftijd - mogelijk de laatste keer dat ze deel konden nemen en zelf in de gelegenheid waren de namen van dierbaren voor te lezen of te beluisteren. De herdenking onderscheidde zich daarnaast van voorgaande edities door de grote betrokkenheid van vertegenwoordigers van de naoorlogse generatie uit de Sinti en Roma-gemeenschap. Ook in de randprogrammering was er ruime aandacht voor de ervaringen en betrokkenheid van de naoorlogse generatie.

Het lezen van de namen was 24 uur per dag live online te volgen, vastgelegd door camera's op locatie, via de kanalen van mediapartners en via de speciale website www.102000namenlezen.nl, waar bezoekers ook de berichten via Twitter, Facebook en Instagram konden volgen: vanuit het Herinneringscentrum en vanuit lezers en volgers gepost. De laatste post was het gedicht dat Tsead Bruinja, Dichter des Vaderlands, voor de gelegenheid schreef en voordroeg: *Hoeft een naam iets?*

Holocausteducatie

Bij elke naam hoort een verhaal, een persoonlijke geschiedenis. Deze verhalen delen we met bezoekers, online en op locatie, als onderdeel van de educatieve programmering. Educatie is immers een kerntaak van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, gericht op kennisoverdracht, empathie en reflectie. Leren op locatie, maar ook buiten de muren van het museum, in nauw contact met scholen en lerarenopleidingen. Sinds 2018 organiseert het Herinneringscentrum Kamp Westerbork jaarlijks een studiedag Holocausteducatie voor docenten, leerkrachten en studenten aan lerarenopleidingen, in samenwerking met de Commissie Didactiek en Activiteiten van de Vereniging voor Docenten in geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (VGN).

Op donderdag 5 maart vond de studiedag Holocausteducatie 2020 plaats in het Herinneringscentrum met een gevarieerd programma van presentaties, lezingen en workshops met thema's als 'Actualiteit en de Holocaust', 'Multiperspectiviteit in lessen over de Holocaust en 'Handreikingen en didactische suggesties voor Holocausteducatie'. In een tijd waarin ontkenning en bagatellisering van de Holocaust helaas aanwezig zijn, heeft het Herinneringscentrum een extra verantwoordelijkheid om kennis te delen over de (geschiedenis van) antisemitisme en de specifieke omstandigheden waarbinnen de Holocaust heeft kunnen plaatsvinden. En deze kennis te helpen vertalen naar toegankelijke onderwijsvormen, die uitnodigen tot interactie en reflectie.

Kenniscentrum

In juli 2020 werd het organisatiemodel van het Herinneringscentrum gewijzigd en de afdelingen Educatie, Onderzoek, Collectie en het 'Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden' samengebracht in het Kenniscentrum. Het Kenniscentrum heeft de ambitie de geschiedenissen die verbonden zijn aan kamp Westerbork met een zo breed mogelijk publiek te delen, in nauwe samenwerking met o.a. het onderwijs en collega-instellingen in binnen- en buitenland.

De unieke collectie persoonsgegevens, verhalen, archiefstukken en objecten die het Herinneringscentrum onder haar hoede heeft, wordt gekoppeld aan jarenlange ervaring in de omgang met dit beladen verleden, de historische plek en de overdracht aan een publiek van diverse leeftijden en achtergronden. De komende jaren ligt de focus op het creëren van een nieuwe inhoudelijke verbinding tussen het kampterrein, het museum en het Kenniscentrum, waardoor de verhalen van kamp Westerbork ook in de toekomst op een eigentijdse manier kunnen worden gedeeld met nieuwe generaties. Doel is hen te inspireren tot reflectie op de betekenis van deze geschiedenis voor hun eigen leven en de wereld van vandaag.

Familiegeschiedenissen

Juist ook in de lockdown-periode konden we de verhalen delen en een belangrijke rol vervullen in de zoektocht naar familiegeschiedenissen. Dankzij de onderzoekers van *Een Naam en een Gezicht* vonden vele overlevenden en nabestaanden informatie over familieleden of geliefden. Dankzij subsidie van het Ministerie van VWS kon het aan het Herinneringscentrum verbonden Landelijk Steunpunt Gast sprekers (LSG) opnieuw bemiddelen in talloze ooggetuigen-ontmoetingen: ooggetuigen die nu via het scherm online de klas 'binnenkwamen'. Het LSG toont daarmee haar aanpassingsvermogen in veranderende omstandigheden, naar vorm maar ook naar inhoud. De verhalen die gedeeld worden zijn die van de ooggetuigen, maar ook van de naoorlogse generaties die familie verhalen vertellen en daarmee invulling geven aan de kernboodschap van het LSG: wat doen oorlog en vervolging met mensenlevens?

Wat niet online is, 'bestaat' niet

Familieleden en algemeen geïnteresseerden wisten het Herinneringscentrum te vinden voor vragen naar personen of naar thema's rondom de vervolging van Joden en Sinti en Roma. Maar om de online zicht- en vindbaarheid te vergroten worden de komende jaren grote stappen gezet. In 2020 werd het project Westerbork Digitaal verder uitgewerkt en startten we met de fondsenwerving om onze ambities te kunnen realiseren. In Westerbork Digitaal kunnen tot nu toe 'verborgen' bestanden en kennisbronnen worden ontsloten en digitaal toegankelijk gemaakt. Dit in nauwe samenwerking met collega-instellingen en het Netwerk Oorlogsbronnen (NOB). Herinneringscentrum Kamp Westerbork is sterk verankerd in de wereld van herinneringscentra en oorlogsmusea. Die verbinding vinden we belangrijk. Als lid van de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH), het samenwerkingsverband van veertien grote Nederlandse musea en herinneringscentra met focus op de periode 1940-1945, spelen we een actieve rol. Ook in het kader van digitalisering en het ontsluiten van onze collecties willen we deze rol vervullen.

Commissie Individuele Tegemoetkoming Slachtoffers WOII Transporten NS

Als collectieve uiting van erkenning van het leed en lot van de grote groep getransporteerde gevangenen die geen aanspraak (meer) kan maken op de individuele financiële tegemoetkoming van de NS werd door de Nederlandse Spoorwegen het advies van de Commissie Individuele Slachtoffers WOII Transporten gevolgd en besloten een eenmalige financiële bijdrage van 5 miljoen euro te verstrekken aan het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, het Nationaal Monument Kamp Amersfoort, Nationaal Monument Kamp Vught en Nationaal Monument Oranjehotel. Het bedrag is evenredig over de vier herinneringscentra verdeeld. Door deze bijdrage draagt de NS bij aan het duurzaam herdenken van en herinneren aan het leed en lot van allen door NS getransporteerd tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De financiële bijdrage is bestemd voor duurzame educatie, specifiek gericht op jongeren met gebruik van moderne technologie en verbonden met het eigen perspectief en de unieke plek van kamp Westerbork. Het Herinneringscentrum Kamp Westerbork zal de gelden de komende jaren in lijn met deze bestemming besteden, als blijvende herinnering aan hen die werden gedeporteerd en vermoord.

Andere vormen voor '75 jaar vrijheid'

Het jaar 2020 zou het jaar zijn van tal van activiteiten rondom '75 jaar vrijheid'. Hoewel we op vrijdag 13 maart genoodzaakt waren om onze deuren voor het publiek te sluiten, hebben we gezocht naar manieren om door middel van online herdenkingen, podcasts, digitaal toegankelijk lesmateriaal en persoonlijk contact met oorlogsgetroffenen de verbinding met onze bezoekers te blijven leggen. Daarnaast zijn er de financiële consequenties van de Corona-crisis. Door de anderhalve meter-maatregelen en de sluiting van musea konden we substantieel minder bezoekers in ons museum ontvangen. Scholen, een zeer belangrijke doelgroep, konden slechts mondjesmaat excursies naar het Herinneringscentrum organiseren. Vrijwilligers, essentieel voor ons functioneren, zijn in de kwetsbare leeftijd en konden – mede door het verplichte thuiswerken – niet op dezelfde wijze ondersteuning bieden als in andere jaren. De aanpassingen die we in ons museum moeten doen vanwege de nieuwe maatregelen (zoals het borgen van de anderhalve meter-afstand, aanschaffen van e-ticketing systemen, etc) kostten geld. Gelukkig mochten wij steun ontvangen van onze partners. Het Ministerie van VWS, de Provincie Drenthe, de gemeente Midden-Drenthe, en de verschillende fondsen die ons dit jaar steunden en natuurlijk onze vrienden en bijzondere begunstigers, maakten het mogelijk dat wij ook in deze bijzondere omstandigheden invulling konden geven aan onze missie.

Gerdien Verschoor

Christel Tijen

Roel Wiersma

Directeur-bestuurder

Hoofd Kenniscentrum

Zakelijk leider

Mei, 2020

Museum, historische plek en kenniscentrum: een integraal verhaal

In een jaar dat in het teken stond van de wereldwijde Corona-crisis vond het Herinneringscentrum haar weg om op andere en nieuwe manieren haar publiek te bereiken. Enkele van deze vormen krijgen een blijvende plek in de museale en educatieve programmering. Het letterlijk ‘tot stilstand komen’ tijdens de eerste lockdown-periode bood tijd en ruimte voor reflectie binnen de organisatie op de toekomst van museum, kampterrein en Kenniscentrum, waarbij deze laatste pijler van het Herinneringscentrum per 1 juli daadwerkelijk kon worden vormgegeven.

Terwijl 2020 in reguliere omstandigheden in het teken zou hebben gestaan van de herdenking van ‘75 jaar vrijheid’, werd het nu een jaar van (online) ontmoetingen, gesprekken en dialoog met verschillende mensen en groepen die zich betrokken voelen bij de toekomst van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork en bij haar gelaagde geschiedenis.

Kamp Westerbork werd in 1939 door de Nederlandse overheid opgericht als Centraal Vluchtelingenkamp, en in 1942 door de bezetter in gebruik genomen als *Durchgangslager*. Van 1945-1948 deed het kamp dienst als interneringskamp voor van collaboratie verdachte Nederlanders en enkele Duitsers. In 1949 diende het een half jaar als militair kamp. Daarna werd het een woonoord. Na de onafhankelijkheid van Indonesië werden hier tussen 1950 en 1951 Indische Nederlanders opgevangen. Vanaf 1951 bewoonden Molukkers het inmiddels tot Woonoord Schattenberg omgedoopte kamp dat in 1971 werd gesloopt. In 1983 werd het Herinneringscentrum Kamp Westerbork geopend.

Het Herinneringscentrum Kamp Westerbork vertelt het gelaagde verhaal van deze historische plek. Op het voormalige kampterrein en plekken in de nabije omgeving die over de geschiedenis van het kamp vertellen, in het museum, en door middel van het Kenniscentrum waarvan educatie, onderzoek, collectie en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden de pijlers vormen. Onderzoek en collectie verzamelen en analyseren de verhalen, data, objecten, beelden en documenten die bewaard zijn gebleven. Educatie en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden ‘vertalen’ deze gegevens en informatie in toegankelijke overdrachtsvormen, gericht op een breed publiek zowel binnen de muren van het museum en op de historische plek als daarbuiten. Op deze wijze worden museum, kampterrein en Kenniscentrum geïntegreerd en is het Herinneringscentrum in staat de vele verhalen die verbonden zijn aan ‘Westerbork’ ook met nieuwe generaties te delen.

Educatie

Educatie is een kerntaak van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork en biedt naast kennis en ruimte voor empathie de bezoeker (volwassene of jongere) mogelijkheden te reflecteren en te bezinnen op de betekenis van deze geschiedenis voor de hedendaagse samenleving en voor de bezoeker zelf. De educatieve programmering geeft daarmee invulling aan de maatschappelijke relevantie van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Docententraining en -nascholing

Docententrainingen en nascholing zijn met name op het gebied van Holocausteducatie wezenlijk. In 2020 werd in samenwerking met de commissie Didactiek en Activiteiten van de Vereniging van docenten in geschiedenis en staatsinrichting in Nederland opnieuw een Studiedag Holocausteducatie georganiseerd voor docenten, leerkrachten en studenten aan lerarenopleidingen. Dit gezamenlijke na- en bijscholingsprogramma wordt sinds 2018 jaarlijks aangeboden. Tijdens de studiedag werd in workshops stilgestaan bij de volgende onderwerpen:

- Actualiteit en de Holocaust;
- Het geheugen van kamp Westerbork in de klas: visible thinking met beelden van de Jodenvervolgung;
- Multiperspectiviteit in lessen over de Holocaust;
- Hoe geven Nederlandse docenten les over de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust? – een stand van zaken;
- Meedenksessie over de inrichting van de vernieuwde presentatie voor VO-leerlingen in kamp Westerbork;
- Handreikingen en didactische suggesties voor Holocausteducatie;
- Storytelling en de eigen omgeving: hoe vertel ik een persoonlijke geschiedenis op een aansprekende manier?

Plenair werden er pop-up rondleidingen verzorgd: ontmoetingen met ooggetuigen van 1939 tot 1971 op het terrein van kamp Westerbork. De collega's van de Kazerne Dossing stonden in de keynote-lezing stil bij de uitgangspunten van Herinneringseducatie en aandachtspunten in de omgang met de verhalen van daders en omstanders.

Naast deze centrale nascholing verzorgde de afdeling educatie (online) presentaties voor pabo's en lerarenopleidingen geschiedenis en mens en maatschappij.

Familieverhalen

Persoonlijke verhalen vormen de rode draad van de educatieve programma's van het Herinneringscentrum, omdat de menselijke maat wezenlijk is wanneer de Holocaust, nazi-vervolgung en -terreur worden besproken met jongeren. Dit betekent aandacht voor de verhalen van slachtoffers, daders en omstanders. De gesloten periode als gevolg van de corona-maatregelen is gebruikt om het bestand met persoonlijke verhalen dat benut wordt in deze zin aan te vullen, te actualiseren en te

verdiepen. Daarbij is gekozen voor de bredere benadering van het familieverhaal, een uitbreiding ten opzichte van de verhalen gericht op de individuele ervaringen.

Kracht van de plek

Hoewel het bezoek aan het museum na 13 maart niet meer mogelijk was als gevolg van het sluiten van de scholen, de lockdown en de 1,5 meter maatregelen, konden we gedurende een korte periode schoolgroepen ontvangen op het kampterrein en ervaring opdoen met een onderwijsprogramma met de nadruk op het bezoek aan de historische plek, de locatie waar de geschiedenis zich heeft voltrokken. Het bezoek werd voorzien van overdrachtsmiddelen (technische voorzieningen, (replica's van) objecten, afbeeldingen, etc.) die voor de leerling van toegevoegde waarde zijn om deze plek ook als zodanig te ervaren en werkvormen waarbij de leerling in groepsverband actief informatie verzamelt, ordent, analyseert en reflecteert.

In voorbereiding op de (buiten)expositie *Gevangen in beelden. De Westerborkfilm (1944)* die in 2021 te zien zal zijn, werd al uitgebreid ervaring opgedaan met Visible Thinking-routines als educatieve werkvorm rond bewegend beeld.

Klankbordgroepsessies en docenten-onderzoek

Onder de scholen die in reguliere omstandigheden een bezoek brengen aan het Herinneringscentrum, maar ook onder scholen die dit niet doen, is in 2020 door middel van Survey Monkey een enquête uitgevoerd, waarin gevraagd werd naar ervaringen met betrekking tot de huidige programmering en wensen voor de toekomst. Op basis van de antwoorden zijn met verschillende docenten vervolgesprekken gevoerd, in de vorm van online klankbord-bijeenkomsten. De uitkomsten van de enquête en gesprekken worden meegenomen in de ontwikkeling van het nieuwe educatieve beleidsplan. Het Herinneringscentrum heeft zitting in de klankbordgroep van het onderzoek dat door dr. Marc van Berkel in opdracht van het Ministerie van VWS wordt uitgevoerd onder docenten geschiedenis naar de motivatie en werkwijze in het lesgeven over Tweede Wereldoorlog en Holocaust. De uitkomsten van dit onderzoek verschijnen in 2021 en worden gecombineerd met die van het Herinneringscentrum.

Online aanbod lessen en materialen

Het thuisonderwijs en de onmogelijkheid schoolgroepen te ontvangen nodigden uit om zoveel mogelijk online lesmateriaal aan te bieden en te verwijzen naar de online gastlessen die verzorgd werden door gastsprekers aangesloten bij het Landelijk Steunpunt Gastsprekers WOII-Heden.

Op de website werden filmclips, downloadbare materialen en kant-en-klare lessen geplaatst voor de verschillende onderwijsniveaus. Op de website www.plekkenmeteenverhaal.nl zijn lessen gericht op het MBO te vinden, alsook een door het Nationaal Comité 4 en 5 mei ontwikkelde korte introductiefilm.

Ook werd een wedstrijd uitgezet onder VO-leerlingen om hen te laten meedenken over herdenken en herinneren in de corona-maatschappij.

Er werd in 2020 een proefperiode gebruik gemaakt van het online educatieplatform Lessson Up om gevarieerde interactieve lessen aan te kunnen bieden, geschikt voor in de klas of onderwijs op afstand. De ervaring was dermate positief dat in 2021 is gekozen voor een eigen kanaal op dit platform.

Kinderroute rond luisterpalen

Het terrein van kamp Westerbork werd ook tijdens de lockdown in de weekenden en vakantieperiodes door duizenden (jonge) kinderen en hun (groot)ouders bezocht. De kinderroute die op basis van het boek *Kinderen met een ster* van Martine Letterie werd ontwikkeld rond de luisterpalen op het kampterrein werd gecontinueerd. Kinderen vanaf 5 jaar konden op deze wijze op een verantwoorde wijze informatie en persoonlijke verhalen beluisteren, en (groot)ouders kregen handvatten om hierover met (klein)kinderen in gesprek te gaan. Deze route was gedurende het hele jaar te volgen.

Bijscholing

Op het gebied van bijscholing volgen drie medewerkers van de afdeling educatie de online-training 'Antisemitism, from its origins to the present' van Yad Vashem en volgden we op 23 april de online lezing van prof. dr. Ümit Üngör, hoogleraar Holocaust- en Genocidestudies aan het NIOD en de UvA, over genociden vergelijken en herdenken.

Door de afdeling educatie werd na 13 maart intern de Westerbork Academie opgezet, waarin - aan de hand van teksten, filmbeelden en verdiepende artikelen - thema's uit de geschiedenis van kamp Westerbork én die van het Herinneringscentrum werden toegelicht. De Academie was als bijscholing verplicht voor medewerkers voor wie thuiswerken problematisch was (museumcafé en receptie), maar werd met enthousiasme ook door andere medewerkers gevolgd. Toen bleek dat de inzet van vrijwilligers door de corona-maatregelen voor langere tijd niet mogelijk bleek, is de Academie uitgebreid naar vrijwilligers en het aanbod verbreed met online colleges door interne en externe sprekers.

Onderzoek

De afdeling onderzoek vormt het kloppend hart van het Kenniscentrum. Het onderzoek dat wordt verricht om de talloze externe vragen over facetten van de geschiedenis van kamp Westerbork of gerelateerde onderwerpen te kunnen beantwoorden, is voor het Herinneringscentrum zeer waardevol. Daarnaast vormt de afdeling een interne vraagbaak voor de inhoudelijk medewerkers en de afdeling pr en communicatie, is 'onderzoek' verantwoordelijk voor de totstandkoming van een nieuwe thesaurus om de collectie van het Herinneringscentrum te ontsluiten, en zijn de grote publiekstentoonstellingen *Het verdriet van de Bevrijding* (2020) en *Gevangen in beelden. De Westerborkfilm* (2021) door de afdeling onderzoek samengesteld.

Ook is er onderzoek gedaan voor collega-instellingen, journalisten en historici. In dit kader leverde het Herinneringscentrum onder andere een bijdrage aan een uitgave van het Haags gemeentearchief, een nieuwe publicatie van historicus en overlevende Jacob Boas, een documentaire van Frènk van der Linden over het Interneringskamp Westerbork, en een online tentoonstelling van Beeld en Geluid over de Westerborkfilm. Artikelen werden geschreven voor het Geschiedenis Magazine en (online) voor het Geheugen van Nederland, en een interview gegeven aan Dutch Culture.

Kennisuitwisseling

Zowel nationaal als internationaal speelde het Herinneringscentrum een rol op het gebied van kennisuitwisseling. Door de afdeling onderzoek werd samengewerkt met gerenommeerde universiteiten en collega-instellingen. Met de Gedenkstätte Bergen-Belsen en het Falstad Centre in Noorwegen werd gewerkt aan de verdere uitwerking van een project over (het kijken naar) betwist erfgoed in de context van de herinnering aan de oorlog (2022). Met de Universiteit van Leeds werd verder gebouwd aan een museale 360-foto applicatie van Bergen-Belsen, die in 2020 in het Herinneringscentrum te zien was in de tentoonstelling *Het Verdriet van de Bevrijding*. Aan onder meer de Filmuniversität Babelsberg, de universiteiten van Potsdam en Minnesota, alsmede het United States Holocaust Memorial Museum en het Staatsmuseum Auschwitz-Birkenau werd in 2020 (historisch) advies verleend.

IHRA

De afdeling onderzoek heeft meegewerkt aan het tot stand komen van een 'working definition of Anti-Roma discrimination' van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), vanuit de ervaring en contacten opgedaan in de totstandkoming van de expositie *Opgejaagd* (2019). Deze inhoudelijke ondersteuning heeft ertoe geleid dat HCKW-onderzoeker Bas Kortholt is gevraagd om deel te gaan

uitmaken van de Nederlandse delegatie van de IHRA en de working definition ingang te doen vinden in de Sinti en Roma-gemeenschap in Nederland.

Publieksonderzoek

In samenwerking met het DEN Kennisinstituut cultuur & digitalisering werd in oktober 2020 een publieksonderzoek uitgevoerd naar de onderzoeksstrategie en -beleving van toekomstige gebruikers van Westerbork Digitaal. Gecontextualiseerd door de resultaten van vergelijkbare onderzoeken bij andere instellingen, worden de uitkomsten van het publieksonderzoek meegenomen in de besluitvorming rond de toekomstige inrichting van het nieuwe content management systeem en de uiteindelijke online publieksinterface van Westerbork Digitaal.

Thesaurus

Daarnaast werd binnen Westerbork Digitaal door de afdeling onderzoek verder gewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe thesaurus van kamp Westerbork. Tot maart 2021 werd in samenspraak met de afdelingen collectie en educatie, het Netwerk Oorlogsbronnen en een publiekspanel door de afdeling onderzoek gewerkt aan de laatste details rond de lijst met hoofdtermen. Vanaf maart 2021 komt de nadruk komen te liggen op de 'achterkant' van de thesaurus, die wordt samengesteld in PoolParty, dat in Nederland technisch en inhoudelijk wordt onderhouden door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).

Zoals uit het overzicht blijkt kon de afdeling ondanks de Corona-beperkingen haar werk voortzetten en (internationale) contacten onderhouden.

Collectie

De afdeling collectie is een spin in het web in het beantwoorden van externe vragen: over personen, specifieke aspecten van de geschiedenis van de plek, over collectiestukken. De afdeling heeft als belangrijkste doel haar kennis te vermeerderen en deze kennis te delen met het publiek en met de andere afdelingen binnen de organisatie. De informatie is in verschillende systemen, databases en fysieke plekken te vinden. De grootste uitdaging is deze informatiebronnen te blijven ontsluiten en te bundelen in een geïntegreerd systeem. Met als uiteindelijk doel de juiste informatie te kunnen geven aan de verschillende doelgroepen.

Samenwerking

Er werden grote stappen gezet in de samenwerking met het Netwerk Oorlogsbronnen (NOB), waarvan het Herinneringscentrum onderdeel uitmaakt. Tijdens een tweedaagse uitwisselingssessie in maart werden fundamentele afspraken gemaakt en vastgelegd, die gedurende het jaar invulling hebben gekregen. Daarmee maakt het Herinneringscentrum Kamp Westerbork als een zichtbare en belangrijke partner deel uit van het samenwerkingsproject.

In het voorjaar kon een groot deel van de voorwerpen- collectie worden gefotografeerd, geïnitieerd door de SMH (Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45). Deze afbeeldingen zullen in de toekomst in het nieuwe collectieregistratiesysteem worden geplaatst. De beelden zijn zo scherp dat elk detail van een voorwerp goed kan worden bekeken. Iets wat niet alleen voor onderzoeks- of educatieve doeleinden relevant is, maar ook in het kader van behoud en beheer uitermate belangrijke informatie kan opleveren.

Westerbork Digitaal

Het project Westerbork Digitaal is gericht op het digitaal ontsluiten en toegankelijk maken van de verschillende collecties van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork: de personendatabase *Naam en Gezicht*, de fotocollectie, objectencollectie en de papieren collectie. Westerbork Digitaal maakte onder leiding van een externe projectleider een versnelling door, waarbij met name werd ingezet op een gestructureerd projectplan en tijdsplan, het in kaart brengen van reeds gemaakte afspraken, afstemming met het NOB en Westerbork Digitaal als onderdeel van samenwerking rondom digitalisering in het veld van WO2-instellingen.

Collectiebeheer

In 2020 werd de collectie met 32 nieuwe aanwinsten verrijkt. Een overzicht hiervan is in de bijlage opgenomen. Door de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 geïnitieerd werden 3D-objecten uit de collectie gefotografeerd. De afbeeldingen zullen in de nabije toekomst onder andere gebruikt worden in het nieuwe collectie beschrijvingsstelsel dat alle informatiebronnen en collectiestukken integreert en in zijn context plaatst.

Vragen met betrekking tot personen

Jaarlijks ontvangt de afdeling collectie honderden vragen over personen, die voor korte of langere tijd in het kamp hebben gezeten of in de na-oorlogse periode in het kamp werden geïnterneerd, opgevangen of ondergebracht. In 2020 bleek de lockdown voor veel mensen aanleiding om onderzoek te doen naar de eigen familie. Daarnaast werden in 2019-2020 duizenden controlevragen verwerkt in het kader van de ingediende aanvragen bij het NS-claimloket in het kader van de Individuele Tegemoetkoming Slachtoffers WOII Transporten NS. Daarbij werden de aangedragen feiten gecontroleerd op basis van de gegevens uit de database *Een Naam en een Gezicht*.

Ook werd advies gegeven op het gebied van programmering, subsidiëring, representatie van specifieke groepen vervolgingslachtoffers en publicaties aan onder meer de Commissie Individuele Tegemoetkoming Slachtoffers WOII Transporten.

Publieksactie

Een vaste actie onder de hoede van de afdeling is de *Actie Niet Weggooien*, die ook dit jaar op 3 mei en 14 augustus in een online variant plaatsvond. Tijdens deze actie van de gezamenlijke WO2 musea wordt het publiek opgeroepen om documenten, foto's of objecten uit de bezettingstijd te schenken aan een oorlogsmuseum of – herinneringscentrum.

Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden

Kerntaak van het Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden, dat aan het Herinneringscentrum is verbonden en separaat via het Ministerie van VWS wordt gefinancierd, is het bemiddelen voor gastlessen door ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog in het onderwijs. In 2020 kon door de sluiting van scholen, het thuisonderwijs, en de lockdown het grootste deel van de fysieke gastlessen niet plaatsvinden. Maar met een groep gast sprekers werd gewerkt aan de ontwikkeling van online gastlessen, die inmiddels hun weg hebben gevonden naar het onderwijs.

Onderzoek

De gastlessen van de ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog, maar ook die van de na-oorlogse generatie die de verhalen van de eigen familie kan vertellen, worden door docenten en leerkrachten zeer gewaardeerd. Om inzicht te krijgen in de toekomstbestendigheid van het Landelijk Steunpunt, de visie vanuit het onderwijs op de verschuiving van de generatie ooggetuigen naar hun (klein)kinderen en de betekenis van gastlessen voor het burgerschapsonderwijs is door het LSG aan onderzoeksbureau Verwonderzoek opdracht gegeven docenten te bevragen over bovengenoemde onderwerpen. De uitkomsten van dit onderzoek worden in 2021 verwacht en meegenomen in het beleidsplan van het LSG voor de komende jaren.

Kenniscentrum

Het Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden maakt deel uit van het Kenniscentrum van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Dit vanuit haar specifieke expertise op het gebied van de omgang met familieverhalen, de betekenisgeving van verhalen uit de naoorlogse generatie en de aandachtspunten in het gebruik van oral history als historische bron. Deze kennis is beschikbaar voor de inhoudelijke afdelingen binnen het Herinneringscentrum, maar met name ook voor het bredere veld van WO2-instellingen. De zichtbaarheid en toegankelijkheid van deze kennis zal de komende jaren worden uitgebouwd.

Overige activiteiten

- De vernieuwde website die per 1 maart online kwam, heeft de aanvraagprocedure voor docenten vergemakkelijkt en maakt de mogelijkheden van een gastles direct inzichtelijk.
- Het in opdracht van het LSG geschreven jeugdboek *Wij waren erbij* is genomineerd voor de Thea Beckmanprijs.
- Samenwerkingsproject met het Haags Gemeentemuseum, waarbinnen verhalen van gast sprekers op film worden vastgelegd.

- In samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei nieuwe filmclips in de serie *Jong in oorlog*

Vrijwilliger Johannes Pfitzenmaier die namens Aktion Sühnezeichen Friedensdienst (ASF) drie dagen per week verbonden was aan LSG, moest helaas door de corona-crisis zijn werkzaamheden staken en is teruggekeerd naar Duitsland.

Subsidiënten en begunstigers

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

provincie Drenthe

Ministerie van
Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

stichting Makaria

VSBfonds,
iedereen doet mee

SNS REAAL FONDS

ASTRON

Netherlands Institute for Radio Astronomy

EDLI
Foundation

Bijlage 1 Tentoonstellingen en exposities

---

19 mei 2019 – 2 februari 2020 Opgejaagd

De tentoonstelling *Opgejaagd. Vervolg van Sinti en Roma tijdens de Tweede Wereldoorlog* leidde bezoekers langs de thema's: de voorgeschiedenis van de Porajmos, de cultuur van de Sinti en Roma, de Tweede Wereldoorlog, de geschiedenis vanaf 1945 en herdenken en herinneren anno 2019. Naast de veelgebruikte tentoonstellingsmethoden zoals teksten, voorwerpen en afbeeldingen kon de bezoeker middels NFC-tags in de tentoonstelling toegang tot wetenschappelijke artikelen krijgen, samengesteld door medewerkers van het NIOD. Voor kinderen vanaf circa tien jaar was er een speciale familieroute gebaseerd op het kinderboek *Opgejaagd* van Lydia Rood. Bij het samenstellen van de tentoonstelling werd nauw samengewerkt met de Sinti en Roma gemeenschap. Belangrijkste partner was de Stichting O Lungo Drom van wijlen Beike Steinbach en Peter Jorna. Daarnaast werd samengewerkt met onder meer Lalla Weiss, Romeny Jag, de Stichting Kleeza, de Vereniging Sinti, Roma en Woonwagenbewoners, de familie Franz, en Zoni Weisz en groepen jongeren uit o.a. Limburg, Groningen, Noord-Holland en Drenthe.

15 februari 2020 - 11 april 2021 Verdriet van de bevrijding

In de tentoonstelling *Het verdriet van de bevrijding* werd het bevrijdingsjaar 1945 vanuit het perspectief van de kamp- en onderduikoverlevenden belicht. Aan de hand van korte thematische teksten, persoonlijke verhalen, afbeeldingen, bijzondere voorwerpen, audiovisuele fragmenten, kunstzinnige verwerkingen, enscenering, geur- en interactieve elementen werd het verhaal verteld van de enkele duizenden vervolgingslachtoffers die de oorlog wisten te overleven. In de tentoonstelling kwamen de vele gezichten van het verdriet van de bevrijding voor deze overlevende Joden en Sinti en Roma aan bod komen: Hoe verliep hun bevrijding in de verschillende concentratiekampen en onderduikplekken verspreid over heel Europa? Door wie werden zij bevrijd? Hoe wisten de overlevenden naar huis terug te keren? Hoe werden zij bij thuiskomst in Nederland ontvangen? Hoe probeerde men het leven weer op te pakken na jaren van ontmenselijking en vernedering? Hoe gingen de overlevenden om met het immense verlies van bijna al hun familieleden en vrienden?

Bij de totstandkoming van de tentoonstelling werd nauw samen gewerkt met diverse partners uit binnen- en buitenland: de Universiteit van Amsterdam (UvA), de Vrije Universiteit van Amsterdam (VU), de Universiteit van Leeds, de Radboud Universiteit Nijmegen, het Staatsmuseum Auschwitz-Birkenau, Onderduikersmuseum De Duikelaar, Oorlog- en Verzetscentrum Groningen en de Gedenkstätte Bergen-Belsen.

Juli 2019 – heden

Kinderen met een ster

Ten behoeve van het grote aantal gezinnen met (jonge) kinderen dat het museum en het kampterrein in de vakantieperiodes bezoekt, werden door Dieuwertje Blok ingesproken luisterfragmenten afgespeeld in de luisterpalen op het kampterrein. In het begeleidende routeboekje voor kinderen vanaf zes jaar werden (klein)kinderen en (groot)ouders langs de palen en daarmee door de geschiedenis van kamp Westerbork geleid.

Bijlage 2 Bezoekersaantallen, groepsbezoek en rondleidingen

Bezoekers

In 2020 waren er 73.784 betalende bezoekers die het museum bezochten. Door de sluiting van het museum in verband met de Corona-maatregelen was het niet mogelijk een reële inschatting te maken van het aantal bezoekers aan het voormalig kampterrein.

Aantallen groepsbezoek

Door de afdeling educatie werden 6.051 jongeren begeleid in een educatief programma. In 2019 waren dat er 24.741.

Openbare rondleidingen

Als gevolg van de beperkingen met betrekking tot activiteiten in groepsverband als gevolg van corona konden er geen openbare rondleidingen verzorgd worden. In normale omstandigheden worden deze aangeboden in de periode tussen Pasen en de herfstvakantie. In 2020 is gewerkt aan de ontwikkeling van een meertalige audiotour, in afstemming met Astron, the Netherlands Institute for Radio Astronomy. Het gebruik van een reguliere app is immers door de aanwezigheid van radiotelescopen op het kampterrein niet mogelijk. De audiotour zal in 2021 in gebruik kunnen worden genomen.

Bijlage 3 Herdenkingen en publieksactiviteiten

---

22 januari – 27 januari 2020 De 102.000 Namen Lezen

Tussen 22 en 27 januari werden de namen en leeftijden voorgelezen van de 102.000 uit Nederland weggevoerde en vermoorde Joden en Sinti en Roma. Dat De 102.000 Namen Lezen een unieke herdenking is blijkt ook uit het feit dat vanuit alle geledingen van de samenleving lezers zich uit eigen beweging aanmelden om deel te nemen aan het lezen. Deze bijzondere betekenis werd nog eens benadrukt door deelname aan het lezen van de namen door de bewindslieden Ank Bijleveld-Schouten, minister van Defensie; Barbara Visser, staatssecretaris van Defensie; Harro Bruins, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Ankie Broekers-Knol, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en Tamara van Ark, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Paul Blokhuis, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Arie Slob, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, waren helaas door onvoorziene omstandigheden verhinderd, maar de secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Erik Gerritsen, nam deel aan het lezen van de namen, evenals de commandant der strijdkrachten, luitenant-admiraal Rob Bauer.

Daarnaast werden er namen gelezen door vertegenwoordigers van gemeenteraden en provinciale staten in Drenthe en door de burgemeesters van Midden-Drenthe, Coevorden en Emlichheim.

Rabbijn Vorst, overlevende van Bergen-Belsen, nam deel aan het lezen en werd hierin begeleid door Opperrabijn Jacobs. Verschillende lezers met een groot maatschappelijk netwerk namen aan het lezen van de namen deel zoals Claudia de Breij, Youp van het Hek, Gerdi Verbeet en haar kleinkinderen, Job Cohen en Frits en Barbara Barend en (klein)kinderen.

Het lezen van de namen was via een livestream te volgen, waarbij op hetzelfde moment door 130.000 mensen gekeken werd.

3 mei en 14 augustus Actie Niet weggooien!

Nog altijd duiken bijzondere objecten uit de Tweede Wereldoorlog op. Variërend van een stapeltje brieven tot foto's, documenten of een voorwerp. Deze kunnen een bijzondere kijk geven op het verleden. Met de *Actie Niet weggooien* vraagt het Herinneringscentrum aandacht voor deze 'vondsten'.

4 mei Dodenherdenking

In 2020 werd gekozen voor een podcast-herdenking, nu bezoekers niet in de gelegenheid waren een reguliere 4 mei-herdenking bij het Nationaal Monument Westerbork bij te wonen. Fred Mouw overleefde als kind kamp Westerbork en vertelde zijn indrukwekkende verhaal. Ook Holocaustoverlevende Lies Caransa sprak samen met haar zoon en kleinzoon tijdens de drie-generatielezing. Vienne Haagoort, één van de winnaars van de jaarlijkse gedichtenwedstrijd van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, droeg haar gedicht voor. De 12-jarige Sofie Schuring, kinderdirecteur van Kamp Westerbork, hield de juniorlezing. De muzikale bijdrage werd verzorgd door Elisabeth Oets, kleindochter van kampgevangene Philip Mechanicus. De klok werd geluid door Freddy Huizeling en de Taptoe werd gespeeld door Stephen de Koning. Joop Waterman sprak het Kaddisj uit.

19 mei

Herdenking Vervolging Sinti en Roma

Als gevolg van de corona-maatregelen werd door middel van berichten via social media aandacht besteed aan de deportatie van Sinti en Roma uit Nederland. Ook tijdens *De 102.000 Namen Lezen* werd expliciet aandacht besteed aan de vervolging van Sinti en Roma.

13 september

Aansluiting netwerk canonmusea

Minister Ingrid van Engelshoven van Cultuur onthulde op 13 september een bord bij barak 56 op het voormalige kampterrein. Daarmee werd het gebouw gemarkeerd als 'object van herinnering' binnen de Canon van Nederland. De andere 'objecten van herinnering' zijn het Nationaal Monument Westerbork dat herinnert aan de deportaties vanuit Westerbork, de voormalige commandantswoning uit 1939, de Westerborkfilm die in 1944 in opdracht van kampcommandant Gemmeker gemaakt werd en het treinbord dat enkele malen is gebruikt bij transporten naar Auschwitz.

Hiermee is het Herinneringscentrum toegetreden tot het netwerk van canon-musea in Nederland. In canonmusea is verdiepende informatie te vinden over de 50 vensters die samen de Canon van Nederland vormen. Het Herinneringscentrum sluit aan bij de thema's Anne Frank (Jodenvervolging) en Tweede Wereldoorlog en Indonesië 1945-1949. Het netwerk van canonmusea richt zich op samenwerking op het terrein van educatie, pr en marketing en publieksbereik.

Gedurende de gesloten periode werden via Facebook livestreams vanuit het museum en collectie-depot aangeboden.

Vorbereidingen 2021

In 2020 werd al volop gewerkt aan de voorbereiding van activiteiten en materialen voor 2021.

In dat teken troffen we voorbereidingen voor:

- Herdenking 76 jaar bevrijding kamp Westerbork (11 april 2021)
- Dodenherdenking en Bevrijdingsdag (4 en 5 mei 2021)
- Tijdelijke tentoonstelling 'Gevangen in beelden. De Westerborkfilm (1944)' in het museum en op het kampterrein (vanaf 19 mei 2021)
- Audiotour kampterrein

Bijlage 4 Communicatie, PR en marketing

De afdeling Communicatie, PR en marketing adviseert en ondersteunt op het gebied van communicatie en marketing. De afdeling is betrokken bij de organisatie en uitvoering van diverse herdenkingen, activiteiten, tentoonstellingen en draagt zorg voor de uitingen in en buiten het Herinneringscentrum.

In het kader van de corona-maatregelen speelde de afdeling een belangrijke rol in (online) communicatie met onze bezoekers.

De afdeling is het eerste aanspreekpunt voor de media. Op verschillende manieren werden de activiteiten en de kennis van het Herinneringscentrum in het nieuws gebracht. *De 102.000 Namen Lezen* bracht in januari 2020 ongekende landelijke en internationale media-aandacht. Het lezen van de namen was online en on-site te volgen. Online werd de 24-uurs livestream gedeeld door www.102000namenlezen.nl, www.nos.nl, www.rtlnieuws.nl en www.algemeendagblad.nl.

Tegelijkertijd werd er door zo'n 130.000 kijkers gekeken. Ook in de nacht waren er duizenden kijkers die online meekeken en het lezen op deze manier volgden.

Het bereik via social media was groot. Gekozen werd voor een onderverdeling in:

- Persoonlijke verhalen, verslaglegging Namen Lezen – Facebook
- Verslag doen van bijdragen jongeren – Instagram
- Organisatie achter het Namen Lezen en uitlichten samenwerkingspartners – LinkedIn

Facebook

Dagelijks werd verslag gedaan op verschillende niveaus:

- verhalen bij de namen (persoonlijke geschiedenissen)
- lezers uitgelicht (motivatie, verscheidenheid aan lezers)
- bijzondere elementen uit het Namen Lezen (start en einde, bijzondere bijdragen zoals het V-team en de bijdrage van Sinti en Roma, gedicht Dichter des Vaderlands)

Daarnaast werd door bekende en minder bekende lezers via dit medium aandacht besteed aan *De 102.000 Namen Lezen*.

Instagram

Hier werd de nadruk gelegd op berichten met een bereik onder jongeren. Het meest gelezen en becommentarieerde bericht was dat van NOS stories over de deelname van scholieren.

Dit bericht werd 208.865 x weergegeven.

Door veel lezers, luisteraars en bezoekers werd op hun eigen account een impressie gegeven van het lezen van de namen.

LinkedIn

Hier werd bericht gedaan over de organisatie achter het Namen Lezen, de wijze waarop deze herdenking onderdeel uitmaakt van het beleid van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork en onze samenwerkingspartners.

De meest bekeken berichten waren:

1. die over de vrijwilligers die betrokken waren bij de organisatie van het namen lezen (5.689 weergaven);
2. die over de opbouw en aanloop naar de start van het Namen Lezen (4.305 weergaven);
3. die over Dichter des Vaderlands Tsead Bruinja die met een voor de gelegenheid geschreven gedicht de herdenking afsloot (3.362 weergaven).

Twitter

Hier werd binnen de mogelijkheden van dit medium verslag gedaan van bijzondere momenten tijdens *De 102.000 Namen Lezen*. Daarnaast werd door een deel van de lezers hun deelname aan het lezen gedeeld via Twitter.

Media algemeen

Vanzelfsprekend werd niet alleen via social media, maar ook via kranten, radio en televisie verslag gedaan van het lezen van de namen. Daarmee had deze editie ten opzichte van voorgaande herdenkingen rondom het namen lezen, een ongekend bereik. Het betrof hierbij zowel landelijke en internationale, als regionale en lokale media. Deze deden via televisie, radio en krant (en de bijbehorende websites en social media kanalen) uitgebreid aankondiging of verslag van *De 102.000 Namen Lezen*. Vanuit Duitsland was er veel belangstelling voor het project, waarbij de NDR en de ZDF een rapportage maakte die in het journaal werd uitgezonden en regelmatig herhaald. Gedurende drie dagen was een Japanse cameraploeg aanwezig die het namen lezen weergaf en interviews afnam met lezers en luisteraars.

In Focus op Radio 1 vonden elke nacht interviews plaats met lezers, waarin zij over hun persoonlijke motivatie spraken. Nu.nl stelde een speciale ochtendpodcast samen. Ook via NOS Stories werd verslag gedaan van het namen lezen, waarbij een groot bereik onder jongeren werd gehaald.

Overige media-aandacht

Op 4 mei werd door RTV Drenthe een compilatie van eerdere herdenkingen uitgezonden, voorafgegaan door een beschouwing door directeur Gerdien Verschoor en de Commissaris van de Koning in Drenthe, mevrouw Jetta Klijnsma. Specifieke media-aandacht was er ook voor de toetreding van het Herinneringscentrum tot het netwerk van Canonmusea, vastgelegd in een bijeenkomst met Minister van Engelshoven.

Daarnaast deelden we verhalen, blogs en nieuws op de sociale media kanalen. Naast de afdeling Communicatie, PR en marketing onderhoudt ook het Landelijk Steunpunt contacten met de media en bemiddelt in toenemende mate tussen gastprekers en kranten of omroepen.

Website

Aantal bezoekers: 313.845

Verblijfsduur: 02:18

Facebook

Volgers 1 januari: 6743

Volgers 31 december: 7786

Aantal berichten: 231

Bereik (met video): 2066

Bereik (met foto): 5396

Bereik (met link): 1954

Twitter

Volgers 1 januari: 2271

Volgers 31 december: 2602

Verstuurde tweets: 99 tweets

LinkedIn

Volgers 1 januari: 660

Volgers 31 december: 970

Aantal berichten: 33

Instagram

Volgers 1 januari: 1530

Volgers 31 december: 2610

Aantal posts: 27

Bereik per bericht: gemiddeld 1.067 personen

Publicaties

In september verscheen een exemplaar van *Getekend Nieuws*, het blad dat wordt verspreid onder ruim 2.700

Vrienden van het Herinneringscentrum. Ook werd regelmatig de digitale nieuwsbrief verspreid.

Bijlage 5 Aanwinsten en bruiklenen

Het Coronavirus en de bijbehorende beperkende maatregelen ten aanzien van contact en bezoek hebben ervoor gezorgd dat er minder nieuwe aanwinsten zijn binnengekomen. De voorkeur van de potentiële schenking- of bruikleengevers gaat uit naar persoonlijk contact. Er zijn verschillende toezeggingen gedaan. De overhandiging ervan is echter voorlopig uitgesteld.

In 2020 zijn er 32 nieuwe aanwinsten aangenomen en ontsloten. De meest bijzondere worden hieronder vermeld.

-Diverse brieven en een briefkaart:

De brieven zijn geschreven door Ezechiël Slijper (1874). Hij geeft aan dat hij naar Barneveld moet. Vanuit Barneveld schrijft hij verschillende brieven. Hij komt uiteindelijk in Theresienstadt terecht.

De briefkaart is geschreven door Abraham Pakkedrager (1879), op 2 november 1943, vanuit barak 85. Vanwege zijn leeftijd hoeft hij niet te werken. Op 11-1-1944 wordt hij doorgestuurd naar Bergen-Belsen. Van hieruit wordt hij uitgewisseld naar Palestina met het 222 (aantal personen) transport.

-Foto: betreft een foto van Jonas Winkel (2-11-1905). Hij werd op 24-8-1942 naar Auschwitz gedeporteerd.

-Tekeningen en documenten: afkomstig van Edith Maria Blumenfeld. Ze kwam in mei 1943 in kamp Westerbork terecht. Ze behoorde tot de groep gedoopte Joden. Op 4 september 1944 werd zij doorgestuurd naar Theresienstadt.

Bijzonder zijn de vier tekeningen op de voorkant van briefkaarten. De bemande wachttorens (s) is (zijn) op elke tekening zichtbaar. Apart is de tekening die allerlei aspecten van kamp Westerbork verbeeld. Waarschijnlijk dagelijks dingen die haar opvielen; een vrouw met een jas met een bontkraag, een klusjesman met gereedschapskist, een man die een kruiwagen sjouwt. Korfballende jeugd, een bemande wachttoren, een latrine en een barak, twee kampgevangenen zittend op een bank, en een tweetal tenten, die in de nazomer van 1943 tijdens de quarantaine periode in het kamp werden geplaatst.

-Brief en briefkaarten, origineel: de schrijvers zijn Henri Polak (1884) en zijn vrouw Minna Marie (1889). Ze behoorden tot de Barneveldgroep en zijn met het transport van 4 september 1944 naar Theresienstadt doorgestuurd. Ze schreven een brief vanuit kamp Westerbork in augustus 1944 en een tweetal briefkaarten op weg naar Nederland na de bevrijding van Theresienstadt, binnenkomst Nederland en hun eerste standplaats Maastricht.

-Brieven die zijn geschreven aan de familie de Grijs van Bergen in Haren. Deze familie raapte in Haren uit de trein gegooide briefjes van het spoor en deed ze op de post. De brieven zijn reacties van Joodse familieleden. Bram Davidson vanuit Amsterdam beschreef het lot van het gezin waaruit hij kwam. Ze werden van Beverwijk naar Amsterdam overgeplaatst. Zijn moeder van 41, Sara Davidson-Vet werd opgepakt en gooide een brief vanuit de trein op 14 augustus 1942. Zijn vader is ziek. Zijn zus en zijn oma reageerden ook in een brief. Een andere brief is een reactie van Ruben van Emden. Zijn zoon Lion van Emden gooide een brief(kaart) uit de trein. Hij was vrijwillig uit een werkkamp naar Westerbork gegaan en werd dezelfde dag (17-8-1942) doorgestuurd naar Auschwitz.

-Documenten en foto's: het betreft brieven die zijn geschreven vanuit kamp Vught. De schrijfster is Bertha de Vries-Süskind (1911) uit Almelo. Haar echtgenoot Erwin (1910-1941) was vermoord in Mauthausen. Bertha kwam begin april 1943 in kamp Vught terecht met haar twee kinderen Albert en Robert. In de brieven gedateerd op 5, 16 en 23 mei schreef ze over allerlei aspecten in kamp Vught. De kinderen zijn ernstig ziek. Er is een gebrek aan alles. Op 1 juli 1943 schreef ze dat ze de volgende dag naar kamp Westerbork zal gaan en zal proberen daar langer te blijven.

De gezinsfoto's zijn in 1940 gemaakt. Ook staat de moeder van Bertha op de foto.

-Briefje, enveloppe : het briefje is geschreven door Sarah Susan (1933) aan haar vader Solomon Susan, die zich op dat moment in barak 73 bevindt. Sarah is op dat moment nog met haar moeder woonachtig in Amsterdam. Haar moeder en vader zijn gescheiden van elkaar. Sarah vindt haar school niet leuk en ze leest graag. De boeken krijgt zij

van een vriendin. Op 27 mei 1943 kwam het tweetal ook in kamp Westerbork terecht. Ze werden op 28 juni 1943 doorgestuurd naar het Interneringskamp Vittel.

Solomon werd uiteindelijk op 28 september via Scheveningen naar het Interneringskamp Kreuzburg gestuurd. Hij overleefde de oorlog.

-Foto's van Isidor Heilbron (1887-1942) en Adolf Heilbron (1917-1944).

-Het dossier van Leo Pappenheim, van beroep dirigent. Het dossier geeft een beeld van zijn leven in kamp Westerbork en Theresienstadt. Er zitten bijzondere stukken bij als verslagen over Theresienstadt een brief van een soliste gericht aan Leo in kamp Westerbork, een overzicht van muziekevenementen in Theresienstadt van 7 april tot en met 13 april 1945. Hieruit blijkt dat verschillende opera- uitvoeringen onder leiding van Leo Pappenheim werden uitgevoerd. Er is zelfs een vel toegangskaartjes bewaard gebleven.

In het dossier bevinden zich ook een tweetal stukken afkomstig van Helena Thors. Zij had net als Leo gedoopte papieren. Van haar is een kantinekaart uit kamp Westerbork bewaard gebleven en een bank spaarboekje van de Bank der Jüdische Selbstverwaltung Theresienstadt.

-Overall en documenten: het betreft politieke gevangene nummer 110, A. Bonninga-Dijkstra. Ze kwam in april 1945 in kamp Westerbork terecht met de vrouwen die als nummer 100 tot en met 116 kregen.

-Documenten en textiel, origineel: het betreft de collectie van H. E. Frenkel (1927). De collectie kent een grote verscheidenheid aan materiaal.

-De originele kist (Militair Gezag) van Bob Levisson.

-Foto's betreffende Lea (1936) en Mozes Cohen (1931). Beide kinderen zijn op 5-11-1942 in Auschwitz vermoord.

-Zeer omvangrijke en belangrijke collectie van Fred Schwarz en Klara van Leeven. Daarnaast vele originele documenten en foto's van de ouders van beide personen. De kern van de collectie bestaat uit de vooroorlogse periode, Barneveld, kamp Westerbork, Theresienstadt, repatriëring en de naoorlogse afwikkeling.

-Voorwerpen, documenten en foto's, overall en tekening origineel: een collectie bestaande uit brochures en sieraden en speelgoed. In totaal 19 objecten die in kamp Westerbork zijn gemaakt. De maakster Betty (Sturm) van den Bergh was werkzaam op de speelgoedmakerij. Ook maakte zij een tekening van haar barak (huisje) waar zij in de laatste fase van haar verblijf in kamp Westerbork terecht kwam. Ze werd uiteindelijk in kamp Westerbork bevrijd. Het gaat om een unieke collectie.

Een schilderij van een boerderij in Rotserhaule, gemaakt door Fritz Tauber in 1943. Het was zijn eerste onderduikadres na zijn ontslag uit kamp Westerbork. Het verhaal van Fritz wordt beschreven in de publicatie 'Getuigen van kamp Westerbork. Fritz Tauber Rondon Westerbork. Daarnaast zijn er meerdere collectiestukken van deze persoon reeds in het bezit van het Herinneringscentrum.

-Memoires/dagboek: betreft een tijdens een onderduik in 1944 geschreven stuk van Mr. I.E. Hes. Hij was betrokken bij het tot stand komen van de Barneveldlijst en de inrichting van Barneveld (Schaffelaar).

-Notariële stukken van het kantoor van J.D.F van Halsema, Noordersingel 45 te Assen. Het gaat op last van de Duitse bezetter om aangifte van hypotheek van Joodse eigenaars, onroerende goederen en de naoorlogse afwikkeling. Daarnaast twee loten verloting kunstwerken ten behoeve van Joodse vluchtelingen, Financieel Comité van het Noodfonds 1933 voor bijzondere Joodsche belangen.

Bijlage 6 Publicaties

Guido Abuys

- Artikel 'De bevrijding van Kamp Westerbork' in het tijdschrift 'Fragmenten', uitgave van de Historische Vereniging Gemeente Westerbork
- Artikel over de Indische Nederlanders in kamp Westerbork in 'Geschiedenis Magazine'
- Artikel over de Molukkers in woonoord Schattenberg in 'Geschiedenis Magazine'
- Artikel over de Joodse werkkampen in Drenthe in de Nieuwe Drentse Volksalmanak 2020
- Bewerking dagboek Ellen Deitelzweig Senior met de titel 'Zoiets kun je enkel begrijpen als je het meemaakt'

Bas Kortholt

- Remembering Westerbork: learning with interviews (accessing campscapes) – uitgave Vrije Universiteit Amsterdam, Robert van der Laarse (red), Cord Pagenstecher, Zuzanna Dziuban, Niels Pohl, Bas Kortholt en Christel Tijen
- *Campscapes. Commander's House App*, Virtuele Reconstructie <https://data.campscapes.org/westerbork/>
In samenwerking met Jitte Wagen (4D Research Lab), Rob van der Laarse (UvA), Maurice de Kleijn (Spinlab), Dana Dolghin (UvA), Chris Lucas (Spinlab), Tijm Lanjouw (4D Research Lab)
- *Bergen-Belsen Virtual Archive* <http://tomjackson.photography/interactive/bergen-belsen/>
In samenwerking met: Tom Jackson (University of Leeds)
- Notitie inzake discriminatie van Sinti en Roma voor het Ministerie van VWS en SZW, december 2020
- Gebruikersonderzoek Westerbork Digitaal, oktober 2020
In het kader van een pilot project van het DEN Kennisinstituut Cultuur en Digitalisering
- Biografische schets Ignaz Feldmann – online artikel voor Geheugen van Nederland, november 2020 <https://geheugenvannederland.nl/thema/sporthelden/voetbal-als-aflleiding-en-valse-hoop/>
- Columns voor het Geschiedenis Magazine
Maart 2020
Oktober 2020
- Meegewerkt aan: Noordhof Atlas Producties, De Bosatlas van de Tweede Wereldoorlog, Groningen, februari 2020
- Meegewerkt aan: Fabian Schmidt, The Westerbork Film Revisited: Provenance, the Re-Use of Archive Material and Holocaust Remembrances, april 2020
- Meegewerkt aan: Educatieve voorbereiding (muzikale) gastles Romeny Jag, juli 2020
- Meegewerkt aan: Anjes Wolfs-Driessen, Daar praat ik niet over, december 2020
- Meegewerkt aan: Jack Boas, Streets of Horror, Streets of Mourning: Jewish Amsterdam, 1940-1945, december 2020
- Meegewerkt aan: Documentaire 'Requiem voor Auschwitz' van ENTROP&DEZWARTFILMS, februari 2020
- Meegewerkt aan: Willem Veldkamp, Zoo Menschontearend, april 2020
- Meegewerkt aan: TV-programma In de voetsporen van de wederopbouw, mei 2020
- Meelezer: Peter Jorna, Sinti en Roma in Den Haag, januari 2021
- Meelezer: Martine Letterie, Wij blijven bij elkaar, Amsterdam, maart 2020

Christel Tijen

- Remembering Westerbork: learning with interviews (accessing campscales) – uitgave Vrije Universiteit Amsterdam, Robert van der Laarse (red), Cord Pagenstecher, Zuzanna Dziuban, Niels Pohl, Bas Kortholt en Christel Tijen
- 'Gevangen in beelden. Visible Thinking routines ontsluiten de fotocollectie van kamp Westerbork', Christel Tijen, Rahel Hermes en Gundy van Dijk in Kleio 2 (2020)
- Bespreking 'Een naoorlogse achtbaan: Ian Kershaw over Europa 1950-2017', in Onderzoek Uitgelicht (Nationaal Comité 4 en 5 mei) – april 2020
- Meegewerkt aan: Noordhof Atlas Producties, De Bosatlas van de Tweede Wereldoorlog, Groningen, februari 2020
- Meelezer: Martine Letterie, Wij blijven bij elkaar, Amsterdam, maart 2020

Gerdien Verschoor

- Voorwoord bij het dagboek Ellen Deitelzweig Senior, 'Zoiets kun je enkel begrijpen als je het meemaakt' (Assen 2020)

Bijlage 7 Bestuurs- en nevenfuncties

Guido Abuys

Adviseur In100 foto's, project NIOD, namens de provincie Drenthe

Inge Derks

Tevens werkzaam bij Fysio Centrum Beilen als praktijkmanager

Voorzitter Raad van Commissarissen Univé Samen

Secretaris Platform Drentse Musea

Christel Tijen

Raad van Inspiratie Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch

Werkveldadviescommissie van het Hanze Honours College Groningen

Werkgroep educatie Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 – Kwaliteitsimpuls Educatie

Stuurgroep Oktobermaand Kindermaand

Comité van Aanbeveling Stichting Odulphus

Gerdien Verschoor

Raad van Toezicht DEN Kennisinstituut cultuur & digitalisering

Lid Adviescommissie Erfbelasting

Comité van Aanbeveling Stichting Struikelstenen Aa en Hunze

Curatorium Westerbork Leerstoel

Jury BankGiroLoterij Museumprijs

Roel Wiersma

Secretaris Platform Drentse Musea

Bijlage 8 Lezingen, deelname aan conferenties, representatie

Guido Abuys

- Stuurgroep project 'De Tweede wereldoorlog in 100 foto's', provincie Drenthe, slotbijeenkomst 15 januari 2020, vertellen van verhaal achter de foto's die in kamp Westerbork zijn gemaakt.
- Onthulling markeringen 'Route van de vervolging', te Assen en Haren, 7 februari 2020
- Begeleiden bezoek dhr. Van Boxtel, NS, 18 augustus
- Presentatie Liberation Route, 27 augustus 2020
- Overhandiging dagboek Ellen Deitelzweig Senior, 1 december 2020
- Bijdrage project Indische Huizen, het verhaal van de Indische Nederlanders in kamp Westerbork, initiatief van het Indisch Herinneringscentrum (IHC)

Bas Kortholt

- Ontvangst ambassadeur van Ierland Kevin Kelly, 19 februari 2020
- Begeleiden bezoek dhr. Van Boxtel, NS, 18 augustus
- Bijwonen online Kick-off Meeting Creative Europe, 22 oktober 2020
- Online presentatie Publieksonderzoek Westerbork Digitaal bij DEN Kennisinstituut voor Cultuur en Digitalisering, 26 november 2020
- IHRA - Deelname Online Plenary Leipzig, november – december 2020

José Martin

- Boekpresentatie Meijer's daughter, 5 januari 2020
- Begeleiden werkbezoek EDR, 4 februari 2020
- Lezing over kamp Westerbork en de Emslandkampen, 13 februari 2020
- Begeleiden bezoek Mr. Che Lee Office of Political and Economic Affairs U.S. Embassy The Hague, 23 juni 2020
- Online seminar auteursrechten kleine erfgoedorganisaties, 1 juli 2020
- Werkgroep Oorlogslevens, 14 juli 2020
- Begeleiden bezoek dhr. Van Boxtel, NS, 18 augustus 2020
- Begeleiden bezoek leden NS-Commissie, 14 september
- Online Internationale Database Conferentie, 4 november
- Online Netwerkdag Oorlogbronnen, 10 november
- Online Digitaal Erfgoed Nederland – kennissessie Auteursrecht, 12 november
- Online Webinar Oorlogsbronnen, 24 november
- Online Kennissessie voor medewerkers Drents Archief – Een Naam en een Gezicht, 30 november
- Arolsen Archives – online adviesgesprek E-Guide Joodse Raadcartotheek, 14 december
- Netwerk Oorlogsbronnen – online overleg expertgroep Oorlogslevens.nl, 16 december

Christel Tijen

- Afsluiting Kwaliteitsimpuls Educatie – presentatie uitkomsten werkgroep educatie SMH, 16 januari 2020
- Herdenking Apeldoornsche Bosch, 20 januari 2020
- Presentatie Westerborkfilm – samenwerkingsproject ‘Gevangen op beeld’, NIOD, 21 januari 2020
- Nationaal Overleg – Europees Erfgoedlabel partners, 7 februari 2020
- Presentatie en workshops docentendag SMH-regio noord-oost, 13 februari 2020
- Klanbordbijeenvakomen onderzoek ‘Waarom en hoe geeft de Nederlandse geschiedenisdocent les over WO2 en Holocaust’ in opdracht van Ministerie van VWS.
- Expertmeeting toegankelijkheid bezoekers met visuele beperking – Bartimeus, 26 februari 2020
- Begeleiden bezoek dhr. Van Boxtel, NS, 18 augustus
- Deelname aan Kennissessie voor (erfgoed) lesmateriaal - Lesson Up, 29 september 2020
- Online conferentie Europees Erfgoed Label, 13 oktober 2020
- Online Netwerkdag Oorlogbronnen, 10 november
- Training Management Digitale strategie en innovatie, DEN academie, 3-daags.

Gerdien Verschoor

- Afsluiting Kwaliteitsimpuls Educatie -SMH, 16 januari 2020
- Presentatie Westerborkfilm – samenwerkingsproject ‘Gevangen op beeld’, NIOD, 21 januari 2020
- Opening tentoonstelling ‘Het leven van Anne Frank’ in PI Veenhuizen, 5 februari 2020
- Onthulling markeringen ‘Route van de vervolging’, te Assen en Haren, 7 februari 2020
- Toekomst Digitale presentatie WOII – VWS, 8 september 2020
- Presentatie boek 'Het gevecht met de Nederlandse Spoorwegen'- Salo Muller, 11 september 2020

Sipke Witteveen

- Uitreiking Bundes Verdienst Kreuze aan gastspreker Jack Eljon – 9 maart (Duitse ambassade Den Haag)
- Uitreiking ridderorde aan gastspreker Harm vd Meer – 3 juli
- Symposium Srebrenica van PAX (online) – 10 juli
- Workshop Hogeschool Rotterdam Pabo – 15 september
- Symposium St. Sobibor (over belang van getuigenissen van ooggetuigen – online) – 29 oktober

Bijlage 9 Beheer en bedrijfsvoering

Beheer en bedrijfsvoering zijn binnen het Herinneringscentrum ondersteunend aan het primaire proces, museum en kampterrein. Onder bedrijfsvoering vallen de afdeling financiën, personeelszaken, pr, communicatie en marketing, facilitaire zaken, receptie en café. Onder beheer vallen onder andere onderhoud van het kampterrein en museum. Het kampterrein wordt in samenwerking met Staatsbosbeheer onderhouden.

Boekwinkel

Met de boekwinkel proberen wij de bezoekers de verhalen mee te geven van ooggetuigen, van mensen die in kamp Westerbork verbleven en op transport werden gesteld. De boeken geven lezers de mogelijkheid zich verder te verdiepen in de geschiedenis van Kamp Westerbork. Met een boek kunnen mensen niet alleen een herinnering mee naar huis nemen, maar biedt het ook aanleiding om het verhaal steeds opnieuw te vertellen. We vinden het belangrijk om een goede balans te houden tussen romans, ooggetuigenverhalen en vakliteratuur om zo de verschillende bezoekers goed van dienst te zijn.

Bijlage 10 Vrienden, donateurs, begunstigers en sympathisanten

---

Het Herinneringscentrum genereert gelden via kaartverkoop en subsidies maar ook via vrienden, donateurs, (bijzondere) begunstigers en sympathisanten. Iemand is vriend van het Herinneringscentrum vanaf € 25,00. Donateurs zijn personen die jaarlijks tussen de € 75,00 en € 300,00 betalen. Begunstigers doneren jaarlijks € 300,00 of meer. Tot bijzonder begunstigers rekenen we personen die éénmalig minimaal € 2.500,00 doneren. Onder sympathisanten scharen we die personen die ons jaarlijks steunen met maximaal € 20,00.

Soort	Totale baten in 2020	Aantallen
Vriend	€ 61.824	2.214
Donateur	€ 42.646	482
Begunstiger	€ 15.250	32
Bijzondere begunstiger	€ 7.500	2
Sympathisant	€ 1.626	124
Totaal	€ 128.846	2.854

Bijlage 11 Personeel en organisatie

Bezetting directie, medewerkers kantoren en receptie

De personeelsbezetting van HckW was op 1 januari 2020 als volgt:

20,62 fte waarvan 10 fulltimers en 16 parttimers. Het aantal fte per afdeling is als volgt verdeeld:

Directie	: 1
Financieel	: 1,45
Secretariaat	: 1,67
P&O	: 0,89
PR, Marketing & Communicatie	: 0,89
Kenniscentrum	: 1
Educatie	: 3,23
Onderzoek	: 1
Collectie	: 2,67
Receptie	: 2,49
Bedrijfsvoering	: 0,44
Beheer	: 2
LSG	: 1,89

In dienst/uit dienst

Er zijn in 2020 8 nieuwe medewerkers in dienst gekomen, van 7 medewerkers is afscheid genomen. Door natuurlijk verloop, door afloop van tijdelijke contracten of middels een VSO, met wederzijds goedvinden.

Hoofd organisatie – zakelijk leider

In maart namen we afscheid van Inge Derks, hoofd organisatie van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Eind april konden we Roel Wiersma verwelkomen die haar taken overnam in zijn functie als zakelijk leider van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Vrijwilligers

Op 31 december 2020 waren er 73 vrijwilligers actief binnen het Herinneringscentrum. Dat staat gelijk aan ongeveer 14,6 fte.

Detachering

In 2020 was er een medewerker bij ons gedetacheerd via Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste (Duitsland). Als gevolg van de corona-maatregelen is deze vroegtijdig teruggekeerd naar Duitsland en heeft zijn periode bij het Herinneringscentrum niet kunnen voltooien.

Stagiaires

Op de afdeling onderzoek zijn het afgelopen jaar 2 stagiaires werkzaam geweest.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over 2020 is 2,77%. We hadden 2 doorlopende ziektegevallen vanuit 2019 die geheel hersteld zijn in de eerste helft van 2020. In het laatste kwartaal van 2020 1 ziekmelding met een langdurig karakter. Door Corona zijn er amper verzuimmeldingen van korte duur geweest.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was ultimo 2020 als volgt samengesteld:

- mevrouw B.J. Minco, voorzitter
Strategisch adviseur in de kunst, cultuur- en mediasector
Schrijver, dagvoorzitter/Voorzitter Stichting Amsterdam Verbindt/Lid Commissie Cultuureducatie van het Amsterdams Fonds voor de Kunst
- de heer Harmen Peters
CFO a.i. NDC Media Groep-Oranjewoud Participaties-York Capital Management/Damco
Aluminium Delfzijl Coöperatie u.a.(Aldel)-York Capital Management/ Commissaris Economic Board Groningen (EBG) namens provincie Groningen
- mw. K. Pattipilohy
Directeur en partner Diversion/secretaris Imagine IC/
- de heer P.E.J. den Oudsten
Oud-burgemeester van Groningen
Voorzitter Raad van Toezicht MST (Medisch Spectrum Twente)/Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Windesheim/Voorzitter Raad van Toezicht Zienn
- de heer mr. R. Vis
Secretaris Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap
Moderamen – lid Interkerkelijk Overleg in Overheidszaken (CIO)/Lid algemeen bestuur Overlegorgaan Joden en Christenen (OJEC)/Lid algemeen bestuur Overleg Joden, Christenen en Moslims (OJCM)/Bestuurslid Stichting Gilat

De heer mr. S.W. Mouw en de heer B. Jacobse zijn uit de Raad van Toezicht getreden vanwege het verstrijken van hun termijn. Op deze plek willen wij hun veel dank zeggen voor hun jarenlange inzet voor het Herinneringscentrum.

Raad van Advies

De Raad van Advies bestond ultimo 2020 uit de volgende personen:

de heer mr. P.J. Wolthers, 's-Gravenhage (voorzitter)

de heer B. van der Ham, Amsterdam

mevrouw drs. J. van Kranendonk, Amsterdam

de heer E. Numann, 's-Gravenhage

de heer F. Mouw, Ede

mevrouw J. Walma van der Molen, Amsterdam

Mevrouw H. Neppéus, de heer F. Peters en mevrouw drs. P. Huitsing traden uit de Raad van Advies vanwege het verstrijken van hun termijn. Op deze plek willen wij hun veel dank zeggen voor hun jarenlange inzet voor het Herinneringscentrum.